

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroske alicc hšt. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Skrb deželnega odbora za nemške otroke.

Občinan svetokriškim poleg Slatine je došel od vis. dež. šolskega sveta sledeči dopis:

Št. 188. Na vseh deset k sv. Križu vsolanih občin!

Z visokim ukazom z dne 28. sept. 1893 št. 5247 veleval je vis. c. kr. deželni šolski svet okrajnemu šolskemu svetu, da po natančnih določbah narodnosti otrok, ki so vsolani k Sv. Križu pri Slatini, in po zaslišanju vseh činiteljev, kojim je vzdrževati šolo, primerno stopinji razsodi, kateri učni jezik je rabiti v tej šolski občini. Okrajni šolski svet je določil, da je na šoli Sv. Križ od solo obiskovati dolžnih otrok, kojih število je znašalo l. 1891 dečkov 285 in 292 deklet, skupaj torej 577; l. 1892 dečkov 308 in 309 deklet, toraj skupaj 617 in l. 1893 dečkov, 305 in 318 deklet, toraj skupaj 623 in povprečno v treh letih 606, le 24 otrok izrečito nemške narodnosti in ušteviši po občevalnem jeziku v izpisku iz akta ljudskega štetja in po izvestjih šolskega vodstva le 37.

Vsled tega je sklenil okrajni šolski svet v seji dne 19. oktobra 1893, da popraša činitelje, kojim je šolo vzdrževati, za mnenje o učnem jeziku na bodoči deški in dekliški šoli Sv. Križ in pripomniti, da je sedaj na vseh stopinjah te šole vpeljan slovenski učni jezik.

Med tem pa, ko so se vse občine za to izrekle, da naj ostane ta učni jezik, predlagal je veleslavni stajarski deželni odbor ne malo važno premembo s tem, da naj se v najvišjem razredu (štrtem) uvede splošno nemščina kot učni jezik. Okrajnemu šolskemu svetu zdi se, izvrševaje sklep iz seje dne 14. decembra 1893 in sicer na podlagi § 27. pika 6. zakona z dne 8. februarja 1869, dež. zak. št. 11. umestno razsoditi, da naj ostane na bodoči deški in dekliški šoli pri Sv. Križu na Slatini v vseh razredih in na vseh stopinjah slovenščina učni jezik, da pa se bodo morali otroci nemških starišev nemško podučevati. Povod k tej razsodbi ima okrajni šolski svet radi tega, ker je od vseh učencev komaj 6 odstotkov nemške narodnosti, je torej to število očitno premalo proti številu vseh učencev, da bi bilo opravičeno, le deloma uvesti nemščino kot učni jezik in ker se lahko s podučevanjem teh otrok v nemščini zagotovi, da se je naučijo. Proti tej razsodbi sme se priziv na vis. c. kr. dež. šolski svet v 14 dneh, računši od dneva, ko se je dostavila, vložiti v tukajšnjem uradu.

Okrajni šolski svet Rogatec, dne 2. maja 1894.

Predsednik: Scherer.

Iz te izjave je pač razvidno, kako skrb ima deželni odbor za svoje ljubčke — solarčke nemške krvi. Zavoljo 37 nemških otrok naj trpi 569 slovenskih! To li je enakopravnost!

Zloglasni nemški šulverein na tisoče slovenskih otrok podučuje v popolnoma slovenskih okrajih v zgolj nemškem jeziku ter jim krade drago materinščino, a deželni odbor molči k temu. Na tisoče slovenskih otrok po slov. mestih in trgih in ob nemški meji se potaplja v nemških valovih, deželni odbor pa zopet molči in še s svojimi ukazi povspešuje to narodno krivico. Ako se pa le enemu nemškemu otroku na korist stotini slovenskih zakrivi kak nemški las, kriči se, beči in vpije, kakor da bi se pogrezala cela Bismarkova dežela!

Da bo na veleslavni dež. odbor miren radi slatinskih »nemških« otrok, naj blagovoli vedeti: 1. da so vsi ti »nemški« otroci, ker so jih rodile Slovenke, izjemši takih petih, zmožni slovenščine, torej lahko sledijo slovenskemu poduku; 2. da se vsi resnično nemški otroci podučujejo v nemščini. Tako že jasna pamet velevala, da se otrok podučuje v materinsem jeziku; 3. da je, kakor že iz navedenega sledi, število nemških otrok najmanj za dve tretjini pretirano.

Gimnazija v Celju.

(Govor poslanca Mih. Vošnjaka v drž. zboru dne 6. aprila 1894.)
(Dalje.)

Častiti g. poročevalec dr. Foregger se je tudi dotaknil vprašanja slovenskih knjig, pri čemer je spregovoril tudi o sestavi slovenskega jezika. Oni člani visoke zbornice, ki so že v minoli dobi bili v državnem zboru, vedo že, da je to staro očitjanje slovenskemu narodu, da nima razvitega jezika in da je jezik, ki sedaj velja za pismeni jezik, umetno skrpan ter ga narod ne razume in iz tega se sklepa, da ne bi bilo mogoče sestaviti knjig za slovensko gimnazijo. Šolske knjige za nižje razrede že imamo, ker že dalje časa imamo slovenske nižje razrede na gimnazijah v Mariboru in v Ljubljani. In sedaj gre le za to, da se preskrbje knjige za višjo gimnazijo in za to mora preskrbeti učna uprava. In v kakšnem jeziku? V jeziku, kateri je sedaj naš pismeni jezik, katerega razumejo ljudje, ki znajo sploh brati in pisati. Za dokaz se je pred nekaterimi leti tukaj v visoki zbornici navedlo naše društvo za izobraženje ljudstva, tako imenovana »Družba sv. Mohorja«. Ta družba ima namen širiti dobro pisane, pravne in verske knjige med narod ter znaša letnina za vsakega člana 1 gold. Letos ima to društvo nad 50.000 članov (Poslanec Klun: nad 58.000!), tedaj vsekako nad 50.000, in recimo, da slednji član dobi le šest knjig — včasih dobi član po sedem knjig — v roke, to znaša na leto kacic 300.000 knjig, ki pojdejo med razumno majhen slovenski narod, zlasti med kmetsko prebivalstvo. Pač čudno